

Ahoj holky a kluci, dnes budeme číst s porozuměním a po částech. Vždy si přečtete barevné pole a pak do sešitu запиšte **modré věty**, které musíte doplnit přečtenými informacemi:

NADPIS: Římská republika

19. května

Po zániku království se Řím stal republikou, kde měl každý svobodný občan právo účastnit se řízení státu. Republiku řídili volení úředníci, senát a lidové shromáždění. V čele stáli dva konzulové, byli soudci a nejvyššími veliteli vojska. V době ohrožení (např. války) se jeden z konzulů stal diktátorem s neomezenou pravomocí. Tuto funkci mohl zastávat šest měsíců. Konzulům a dalším úředníkům pomáhal v řízení státu senát. V době republiky měl senát 300 členů a funkce senátora byla doživotní.

- po zániku království se Řím stal
- v čele republiky stáli úředníci, nejvýznamnější byli dva, voleni na 1 rok
- v době nebezpečí se jeden konzul stal

Už za království se svobodní obyvatelé dělili na patricije a plebeje. Patriciové (potomci rodové šlechty) byli plnoprávními občany státu. Byli to bohatí majitelé půdy. Měli právo zabírat i státní půdu a být voleni do úředních funkcí. Plebejové – rolníci, řemeslníci, obchodníci – byli osobně svobodní, ale nebyli plnoprávní. Nemohli zastávat úřady. Vojenskou službu vykonávali stejně jako patricijové. Ženy nebyly plnoprávními občany, neměly právo rozhodovat o veřejných záležitostech. Žádná práva neměli otroci.

- svobodné obyvatelstvo se dělilo na:
 1. patricijové – byli plnoprávní a byli to
 2. plebejové – nebyli plnoprávní, patřili tady
- žádná práva neměli

Od počátku římské republiky trval boj plebejů proti patricijům za stejná práva. Plebejové si vymohli právo volit ze svého středu úředníky – tribuny lidu. Tito úředníci mohli zrušit rozhodnutí konzulů i sněmu, jestliže byla tato nařízení namířena proti plebejům, jednalo se o právo veta (*latinsky veto = zakazují*). Postupně plebejové získali právo být voleni do dalších funkcí, mohli se stát i konzuly. Vynutili si také sepsání zákonů a zákaz zotročování svobodných Římanů pro dluhy. Později si vymohli právo, aby plebejský sněm mohl vydávat zákony platné pro celý stát.

- mezi patriciji a plebeji byl boj za stejná práva,
- plebejové si vymohli volit úředníky nazývané..... kteří měli právo zamítnout zákon nevýhodný pro plebeje, tzv. právo, dále si vymohli sepsání zákonů a právo zastávat všechny státní úřady.

Od vzniku se musel Řím bránit útokům sousedních kmenů. Boje skončily uzavřením spojenectví. Počátkem 4. století př.Kr. napadli Řím ze severu Keltové (Římané jim říkali Galové), dokonce vyplenili město Řím. Po vítězství nad nimi a nad řeckými osadníky v jižní Itálii začal Řím vést dobovačné války. V polovině 3. století př.Kr. Řím ovládl Apeninský poloostrov až po řeku Pád. Během bojů si Řím vybudoval dobře organizovanou armádu.

- Řím několikrát bojoval za svou samostatnost, ve 4. století bojovali Římané s
- Řím postupně obsadil Apeninský poloostrov, pokračoval i ve výbojích mimo italské území, měl výborně vycvičenou armádu (o římské armádě si můžeš přečíst na s. 95 a můžeš si také nakreslit římského těžkooděnce)

Zda jsi správně doplnil/a zápis, si ověř zde: <https://forms.gle/qT1LBqUmkRQzuiFE8>
Po odeslání si dej „zobrazit přesnost“ a zjistíš, jak se ti dařilo a co si máš opravit.

Mějte se hezky, Radka Otipková